

GLOSSARI

ANY DE LA VICTÒRIA

Nom que va donar el Règim Franquista a l'any 1939 per ser el que finalitzà la guerra.

CAMP DE LA BOTA

Espai als afores de Barcelona on es realitzaven pràctiques d'artilleria. Durant la guerra civil i, principalment, durant la postguerra va ser un escenari d'execucions a causa de la seva proximitat al cementiri de Poble Nou. El règim franquista hi va executar més de mil set-cents persones de tota Catalunya, entre 1939 i 1952.

CENTRE DIRECTIU

Centre de referència, sota el qual queden sotmesos tots els centres penitenciaris d'una ciutat. En el cas de la presó provincial de les Corts, era la presó Model de Barcelona.

CLANDESTI

D'identitat il·legal, amb domicili ocult o desconegut, amagat a causa de la persecució policial però seguint un treball o activitat política i de partit a pesar de l'amenaça constant de ser descobert i detingut.

CNT (Confederació Nacional del Treball)

Sindicat de la classe treballadora creat el 1911, majoritari a Catalunya durant tota la Guerra Civil. D'inspiració llibertària o anarcosindicalista, partidari de l'abstenció electoral i de la violència revolucionària.

CONSELL DE GUERRA

Procediment judicial militar de caràcter sumari, mitjançant el qual es jutja un delictes tipificat en el Codi de Justícia Militar. El tribunal està format per militars i

no contempla cap tipus de garanties constitucionals d'un Estat de dret.

DESTINS

Tasca o càrrec oficial desenvolupat pels reclusos o recluses en una presó. Els destins estaven considerats com a feines que redimien penes.

DILIGÈNCIA DE NOTIFICACIÓ

Ofici o comunicació escrita que notifica a l'interessat o interessada una decisió judicial o administrativa com podia ser la concessió o denegació d'una determinada demanda, la notificació de pena de mort i entrega al piquet d'execució.

FILLES DE LA CARITAT

Orde religiós d'origen francès, que des de finals del s. XIX va realitzar a Espanya les tasques carceràries o vigilants a les *galeres* o presó de les dones. En el període de la II República, van ser substituïdes en aquesta tasca per membres civils. Amb la instauració del nou Estat Franquista, van tornar a encomanar-los l'administració i vigilància de les presons de dones.

GALERA

Nom de les antigues presons de dones, els primers centres daten del S. XVII. El nom prové del càstig tradicionalment imposat als homes delinqüents que consistia a "servir a rem en les galeres del rei".

INDULT

Mesura de gràcia mitjançant la qual es redueix, total o parcialment la pena o fins i tot es pot commutar.

JSUC (Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya)

Es funden l'abril de 1936, és a dir abans de la formació del PSUC, seguint la política del PCE d'unir les joventuts comunistes amb les socialistes. El seu portaveu era el diari *Juliol*.

JUNTA DE DISCIPLINA

Organisme del centre carcerari presidit pel director de la presó i compost pel metge, el capellà i, en el cas de les presons de dones, la superiora de l'orde religiós de torn, encarregada de l'administració i la vigilància de les recluses.

LLIBERTAT CONDICIONAL

Penúltim pas del procés carcerari pel qual la persona reclusa abandona la presó amb l'obligació de presentar-se periòdicament -cada setmana o cada quinzena- davant les autoritats policials, que controlen d'aquesta manera el seu

comportament sota amenaça de retornar-la a la presó. L'últim pas és la concessió de la llibertat definitiva.

LLIBRE D'ACTES DE LA JUNTA DE DISCIPLINA

Llibre del centre carcerari on queden enregistrades les reunions periòdiques de la Junta de Disciplina amb les seves conclusions, era el lloc on es redactaven els seus acords i decisions.

LLIBRES D'ALTES I BAIXES

Llibres del centre carcerari on es registren les altes o ingressos a la presó i les baixes o excarceracions dels presos i preses amb noms i dates.

LLIBRES DE FILIACIONS

Llibres del centre carcerari on es registren les dades de cada pres o presa, fent constar el seu nom, edat, origen, ofici, domicili i dates d'ingrés, alliberament, trasllat a hospitals o defuncions.

LLIBRE DE NOVETATS

Llibre del centre carcerari que recull totes les incidències o assumptes rellevants pel seu funcionament quotidià com per exemple les infraccions dels reclusos i recluses i les mesures de càstig imposades.

OFICI

Comunicació escrita de caràcter administratiu firmada pel director de les presons i dirigida al jutjat, en el cas dels consells de guerra, al jutjat militar.

PATRONAT DE NOSTRA SENYORA DE LA MERCÈ PER LA REDEMPCIÓ DE PENES PEL TREBALL

Organisme dependent del Ministeri de Justícia creat el 1938 per reglamentar i gestionar el treball de redempció dels penats i penades. Entre les seves funcions es trobava principalment la de fiscalitzar i controlar tot el procés carcerari: ingrés a la presó, realització del treball de redempció, instrucció religiosa-cultural dels reclusos i recluses, accés a la llibertat condicional i control del pres o presa alliberat a l'exterior.

PIQUETS D'EXECUCIÓ

Grup de soldats o guàrdies civils encarregats de les execucions per afusellament.

POUM (Partit Obrer d' Unificació Marxista)

Partit Obrer d'afiliació marxista fundat el 1935 a partir de la fusió del Bloc Obrer i Camperol i d'Esquerra Comunista. Crític amb la política de Stalin, va ser

acusat de trostkista i de contrarevolucionari i durament reprimat durant la Guerra Civil pel PSUC i les autoritats republicanes. Obligat a mantenir-se en la clandestinitat fins al final de la guerra, és un reflex de la intervenció soviètica en els assumptes espanyols.

PROBLEMA PENITENCIARI

Situació d'hipercongestió i concentració de població reclusa a les presons franquistes durant els primers anys de la postguerra, donat l'enorme quantitat de detinguts i detingudes a causa de l'extensió de la repressió.

PROVIDÈNCIA

Resolució judicial. El mateix que diligència.

PSUC (Partit Socialista Unificat de Catalunya)

Fundat el juliol del 1936 com a resultat de la fusió de quatre partits polítics: la Unió Socialista de Catalunya, el Partit Comunista de Catalunya, el Partit Català Proletari i la Federació Catalana del PSOE. A pesar de la diversitat ideològica s'acorden els principis següents: la constitució d'un partit nacional i de classe, d'ideologia marxista i adscrit a la Internacional Comunista, que per primera vegada accepta dos partits d'un mateix estat: el PCE i el PSUC.

RECLUSES PENADES/ DETINGUDES/ PROCESSADES

-Detingudes: Recluses detingudes i ingressades a la presó sota l'autoritat policial corresponent, a l'espera d'una decisió sobre la seva permanència allà o no.

-Processades: recluses ingressades a la presó i sotmeses a un procés judicial.

-Penades: recluses processades i jutjades que estan complint condemna.

REDEMIÓ DE PENA- REDIMIR

Possibilitat que s'ofereix a alguns penats i penades per treballar de manera oficial dins o fora de la presó. És presentat com una mena de privilegi, ja que el reclus o la seva família rep una petita remuneració, i a més a més veu escurçada la seva condemna. Aquest tipus de treball representava en aquells moments una explotació directa, ja que era una modalitat laboral en règim de semiesclavitud.

REGISTRE CIVIL

Registre dependent del Ministeri de Justícia on s'inscriuen els fets relacionats amb l'estat civil de les persones i els seus assentaments: naixement, mortalitat, matrimoni...

REREGUARDA

En una guerra, zona allunyada del front de combat encarregada de la subsistència (menjar i vestir), de la cura dels malalts... de fonamental importància per al manteniment de l'esforç bèl·lic.

SETMANARI *REDEMPCIÓ*

Setmanari de circulació i edició carcerària, única publicació periòdica permesa a les presons franquistes. El seu primer número data de l'1 d'abril de 1939, data oficial de l'acabament de la guerra civil, i el darrer del 1978.

VAGA DE FAM

Mesura de màxima pressió que té per objectiu fer pública una protesta o aconseguir diverses finalitats, com per exemple: una millora de les condicions de vida, millor règim de visites... Pot ser un acte individual o col·lectiu en el qual les persones que el realitzen es neguen a ingerir qualsevol tipus d'alimentació mentre no es vegin satisfetes les seves peticions.